

בס"ד ראש השנה תשע"ג

Rosh Hashana: Why was Chana drunk?

1. Why do we read the story of *Chana* on *Rosh Hashono*?
2. Why did *Eli* suspect *Chana* that she was drunk?
3. Paradox: on *Rosh Hashono* we crown *Hashem* as a king or we beseech Him for our personal needs?
4. Why does a person get hungry and thirsty?
5. Why don't angels get hungry or thirsty?
6. Why did *Hashem* create a world?
7. What did the *Rebbe Maharas"h* tell his children?

Based on Likutei Sichos volume 19 pages 291 297 and others

המקור לקריאת הפטרת חנה בראש השנה:

1. **מגילה לא א:** בר"ה [קורין בתורה] בחודש השביעי ... ומפטירין בחנה רש"י: לפי שפקידתה היתה בראש השנה.
2. **ר"ה יא א:** בראש השנה נפקדה שרה רחל וחנה... מנלן אמר ר' אלעזר אתיא פקידה ופקידה, כתיב בחנה כי פקד ה' את חנה וכתיב בשרה וה' פקד את שרה...
3. **של"ה מס' ר"ה (ע' ריד בהגהה):** ומתרצים שזה המעשה הי' בר"ה (והשל"ה דוחה refutes את זה).

והנה, ישנם כו"כ מפרשים שאומרים שזהו הטעם שקוראים את זה בר"ה וכו', ואפילו מוצאים כמה רמזים, אבל לכאוף אין זה מספיק כי:

4. **אבודרהם סדר של שבת:** ואחר שגוללין ספר תורה קורא ההפטרה, וצריך שיהי' בה מענין פרשת היום.

צריך למצוא נקודה משותפת בין כל הסיפור של חנה עם פרשת היום ולא סתם "מקרה" שקרה באותו יום.

תוכן ההפטרה של ר"ה הוא:

5. **שמואל-א א:** ויהי איש אחד... ושמו אלקנה... ולו שתי נשים שם אחת חנה ושם השנית פנינה ויהי לפנינה ילדים ולחנה אין ילדים... וה' סגר רחמה... ותבכה ולא תאכל [מהקרבות]... והיא מרת נפש ותתפלל על ה' ובכה תבכה. ותדור נדר ותאמר ה' צבאות אם ראה תראה בעני pain אמתך... ונתת לאמתך זרע אנשים ונתתיו לה' כל ימי חייו.. והי' כי הרבתה להתפלל לפני ה' ועלי שומר את פי'. וחנה היא מדברת על לבה, רק שפתי נעות, וקולה לא ישמע ויחשבה עלי לשכורה. ויאמר אלי' עד מתי תשתכרין, הסירי את יינך מעליך. ותען חנה ותאמר לא אדני, אשה קשת רוח אנכי ויין ושכר לא שתיתי **ואשפך את נפשי לפני ה'...** ויען עלי ויאמר לכי לשלום, וא-לקי ישראל יתן את שלתך אשר שאלת מעמו... ותהר חנה ותלד בן... וירום קרן משיחו.

6. **ברכות לא, א:** כמה הלכתא גברוותא איכא למשמע מהני קראי דחנה.. מכאן למתפלל שצריך שיכוון לבו proper intentions... יחתוך בשפתיו... (לקו"ש חלק כט)

נשאלות כמה שאלות:

א. איך חשב עלי שהיא שיכורה?

7. **בבא בתרא קכג א:** אפי' בגנות disgrace, defamation בהמה טמאה לא דיבר הכתוב.

ב. למה עלי המתין עד שהיא גמרה?

8. **רש"י על הפסוק "ועלי שומר את פי':** לשון המתנה.

מוכרחים לומר שח"ו שעלי חשב שהיא שכורה במובן הפשוט

Dictionary: drunk with power; drunk with joy.

overcome or dominated by a strong feeling or emotion:

9. **ישעי' נא, כא:** ושכורת ולא מיין

* * * *

והביאור, ובהקדים:

בעבודת ותפלת ראש השנה מצינו שני הפכים:

מצד א' - ר"ה הוא היום של הדין ומשפט על ענינים גשמיים וגם לענינים רוחניים, והכל נרמז בפסוק א':

10. **תהילים פא, ה:** תקעו בחודש שופר... כי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב

11. **משלי ל, ח:** הטריפני לחם חוקי. give me my allotted bread

12. **יום טוב של ר"ה שחל להיות בשבת תש"י ס"ז:** וזהו כי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב, בהשני מיני המשכות flows, דשפע גשמי ורוחני, כי ענין חק קאי גם על מזונות וכמ"ש הטריפני לחם חוקי, (וכתיב כי חקך וחק בניך), ומשפט לאלקי יעקב הוא השפע הרוחני.

13. **רמב"ם הלכות תשובה פ"ג ה"ג:** בכל שנה ושנה שוקלין עוונות כל אחד ואחד מבאי העולם עם זכיותיו ביום טוב של ראש השנה, מי שנמצא צדיק נחתם לחיים. הגהות מיימוניות – לחיים: פירש התוספות, דחיים אלו פירוש לחיי עד[גן עדן]. ומיתה זו פי' לגיהנם. אבל הרמב"ן כתב וז"ל אין אדם נידון בר"ה אלא לענייני העולם הזה, וזה שאמר לחיים ולמיתה אינם בימים בלבד אלא כל העונשים שבעולם הזה נגעים ומיתה בנים ועוני וכיוצא בהם כינו אותם חכמים בלשון מיתה וכינו השכר והטוב בלשון חיים.

ולאידך - ענינו של ר"ה הוא... שתמליכוני עליכם!

14. **ר"ה טז, א:** אמר הקב"ה אמרו לפני בראש השנה מלכות... כדי שתמליכוני עליכם.

15. **נוסח התפלה:** מלוך על העולם כולו בכבודיך... ברוך אתה ה' מלך על כל הארץ..

והרי הכתרת המלך נעשית ע"י ביטול בתכלית! אז איך "מסתדרים" שני הענינים?

לכאור' יכולים להקשות שאלה זו בתפלות דכל השנה:

16. **שו"ע אדה"ז סימן צה ס"ד**: צריך לעמוד בתפלה כעבד לפני רבו באימה ביראה בפחד... וטוב שיניח [ידיו] כנגד לבו... במקום שנוהגין לעמוד כן לפני המלך כשמדברים עמו ושואלין מאתו לצרכיהם. **סימן צו ס"א**: כעומד לפני המלך. **סימן קד סעיף ב**:.. אלא שבתפילה הואיל ועומד לפני המלך אין לזוז ממקומו שלא לצורך...

לאידך – קבעו י"ב ברכות אמצעיות שהן בקשת צרכיו?

אבל אין זה קושיא כי זה אחרי הכתרת המלך של ר"ה, ואז מבקשים מהמלך את הצרכים, אבל בר"ה מדובר אודות הכתרת המלך, והדרא קושיא לדוכתא?

לסיכום: למה קוראים חנה, ואיך מסתדר הכתרת המלך עם בקשת צרכיו.

* * * *

והביאור, בהקדים ענין כללי המבואר בריבוי מקומות בחסידות: למה אנשים רעבים וצמאים?

17. **כתר שם טוב סי' קצד**: וז"ש ריב"ש על הפסוק רעבים גם צמאים נפשם בהם תתעטף (become faint, exhausted): פי' בכאן סוד גדול ונורא, והוא למה ברא הקב"ה דברי מאכל ומשקה שאדם תאב (craves) להם לאכול ולשתות? והטעם, שהם ממש ניצוצות אדה"ר שהם מחלבשים בדצח"ם ויש להם חשק להדבק בקדושה, והם מעוררים מיין נוקבין בסוד אין טפה יורדה מלמעלה שאין טפיים עולים כנגדה,

(An inspiration from above comes only in response to an inspiration from below. A soul is usually **stimulated** from above in response to a spiritual service that he initiated from below. ה וכו'. אגה"ק סימן ד, ה וכו')

וכל אכילה ושתיה שאדם אוכל ושותה היא ממש חלק ניצוצות שלו שהוא צריך לתקן/fix, repair rectify. וז"ש רעבים גם צמאים, כשאדם רעב וצמא להם, למה זה? ואמר [וז"ש] נפשם בהם תתעטף, בסוד גלות בלבושי זרים (ויחשבה לזונה כי כסתה פניה), וכל

הדברים שהם משמשין serves לאדם הם ממש בסוד הבניי שלו his building,shaping שהלבישו, והבן. והש"י רמז להם לישראל בכמה רמזים שימצאו האבידה ויחזרו לבעליהם, לאביהם שבשמים, ולא צוה כן למלאכים ושרפים ואופנים, והאבידה ההוא מדעת היתה intentionally כמרז"ל שהיה בונה עולמות ומחריבן.

דהיינו: שכל הדברים הגשמיים שהאיש בא במגע אתם, הכוונה היא לעשות לו ית' דירה.

וזהו מה שיהודי מבקש מאת הקב"ה בר"ה – שיתן לו את צרכיו הגשמיים בכדי שיוכל לפעול את הדירה לו ית'!

ולכן כשמתפללים – מתפללים עבור זה, וכדלהלן:

18. אור תורה להרב המגיד (ריש פרשת ויגש): ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני ואל יחר אפך בעבדיך כי כי כמוך כפרעה.

הנה אמרו רז"ל אין הגשה אלא לשון תפלה. ונ"ל לזה רמז הפסוק ויגש אליו יהודה, כלומר איש ישראל הנקרא ע"ש איש יהודי, בעומדו להתפלל לפני השי"ת ככה יתנהג, ר"ל שיהיה כל כוונת תפלתו להשפיע בשכינת עוזו. וז"ש חז"ל (ברכות פרק חמישי) אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש

One should not begin their prayers before attaining humility.

Koved rosh – heavy headed – refers to a Jew's spiritual status of being engrossed in materialism

היינו כובד של רישא דכל רישי. ואף שמבקש בקשת צרכי עצמו, יהיה כוונתו שלא יחסר הדבר לעילא ח"ו, - כי הנשמה היא חלק אלוה ממעל, והיא אבר מאיברי השכינה, וזהו עיקר הבקשה שימולא ויושפע לעילא. ובודאי בזה תפלתו רצויה ואין שטן מקטרג עליה, ולא כאותן דעבדין לגרמייהו וצווחין הב הב כדאיתא בספר הזוהר הקדוש (ובתיקונים)....וזהו פי' ויגש לתפלה, ויאמר עשה הבקשה למענך, כי

הרי אני חלק אלוקה ממעל, וזהו בי אדוני, ואז בודאי אל יחר אפך בעבדך ולא יקטרגו עלי, כיון שכל כוונתי הוא להשפיע לעילא לחלק הבורא שהוא בי, וזהו בי אדוני, כי כמוך בפרעה, ר"ל פרע"ה הוא לשון התגלות, הוא כמוך שהוא הפנימיות

19. **אור תורה להרב המגיד (סי' תנ):** אין עומדים להתפלל אלא מתוך כובד ראש, פירוש, אל תתפלל בשביל דבר שחסר לך כי לא יקובל תפלתך, אלא כאשר תרצה להתפלל תתפלל על הכבידות שיש בראש, כי הדבר שחסר לך - החיסרון יש בשכינה כביכול, כי האדם הוא חלק אלוקה ממעל, והחסרון שיש בחלק - יש בכל, והכל מרגיש החסרון של החלק, אם כן תהי' תפלתך על החסרון של הכל, והבן זה היטב.

מזה מובן שכשמתפללים, על מה מתפללים? למלאות החסרון של הקב"ה כביכול!

20. **ד"ה אם בחוקותי תלכו תרס"ז בסופו:** וע"פ כל הנ"ל יובן שתכלית הכוונה בבריאת העולמות הוא בכדי שיהי' לו דירה בתחתונים, לו לעצמו כביכול, דהיינו שיהי' גילוי בחינת עצמות א"ס למטה, שזהו אמיתית הגילוי שיהי' לעתיד... ושיהיו התחתונים כלי לזה... והיינו ע"י קיום התורה ומצוות במצוות מעשיות דוקא, ובעבודת הבירורים למטה, שע"ז נעשים התחתונים כלים לאלקות וכו'. ומ"ש בזהר... ומ"ש בעץ חיים... אין זה הכוונה האמיתית... כי אם סוף מעשה במחשבה תחלה, the end result, is what was in the mind originally - דתכלית הכוונה הוא שיהי' גילוי עצמות א"ס ב"ה למטה דוקא... הן בקיום המצוות ועבודת הבירורים למטה בתיקון repair ; correction ; improvement, rehabilitation refine הנפש הבהמית וכל הדברים התחתונים וכו'... וע"ז דוקא נשלם אמיתית הכוונה העליונה שנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים וכו'.

לסיכום:

למה יהודי מתפלל - שיהי' לו את כל הצרכים הגשמיים
למה הוא צריך דברים גשמיים – כי הוא מברר את הניצוצות
מהו התכלית של בירור הניצוצות – לעשות לו ית' דירה
ולכן: למה הוא מתפלל על צרכיו הגשמיים – כי הוא רוצה לבנות את הדירה לו ית'

ועפ"ז מוסבר התפילה של חנה, שהגשמיות שלה היא באופן של "ונתתיו לה' כל ימי חייו",

וזוהי בעצם תפלתו של כל יהודי בר"ה. אפי' אלה שבגלוי אינו כך, אבל בפנימיות זה כך,
ומזה באה הנבואה אודות הגאולה

ואז תהי' לנו כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה.